

به له خۆباییبوون دهستمان به داهینان ناکا

نازاد عهبدو لواحید

(چەندی مۆف بەرەو گەژەیی بپوا، پتر باوەپ بەو دەهینێ که له هەموو شتێکدا، له هەموو کەس باشتەر) .. زانای کۆمەڵناس د. عەلی وەردی

* دەردی خۆ بە زانین و لەخۆگۆران، بە گشتی ئەمۆ بوو هەتە یەکیک له دەرد و دیاردە کوشندەکانی کوشتنی وزە داهینان له مۆفدا، ئەمە پێچەوانەی نەخۆشیی خۆ بەکەم زانینە. ئەم پەتایە خەریکە بآلی بەسەر ئەدەبیات و پۆشنبیری کوردیدا دەکێشێ، ئەم گرتییەش پتر تووشی ئەو کەسانە دەبێ که ناخویننەو و زۆر ناگیان له دنیای خویندەواری و پۆشنبیری سەردەم نییە، یان زۆر بە دەگەن و پەوتەنیانە بەلای بەرنامەمی خویندەنەو یەکی قولدا بۆیشتوون، بۆیە تەنیا لەناو فەلەکی واهیمەکانی خۆیاندا دەخولیننەو و هەر خۆیان دەبینن. ئەگەر دەقنوووس پێش پڕۆسەمی نووسین، بەرنامەمی یەکی قول و جدییانەمی خویندەنەو میه بووین، ئەو بەگومان خۆمی پێش هەموو کەس، زۆر چاک قەبارەمی پۆشنبیری و داهینانی خۆمی دەزانن و قسەمی گەورەتر له کار و بەرەمەکانی ناکا، لەو وە تێدەگەیشت هیچ کاتێک، کەسێک بێجگە له دەقەکانی، بە قسەمی زل و لەخۆگۆران، نەبوو هەتە داهین و لەناو میژووی ئەدەبیاتی دنیادا جیگەمی نەبوو هەتەو.

* له ناو ئەو له خۆگۆراوانەشدا، بەشیکی زۆریان ئەوانەن که یەخەمی شیعریان گرتووە و خۆیان پێو هەلۆاسیو، لەناویشیاندا ژمارەمی کیان خۆیان پێ شاعیری زۆر گەورەمی، له کاتێکدا شتێکیان لەو زیاد نەکردووە، که پێشتر کراوە و بەرەم هاتووە، ئەوانە پیشەیان بوو هەتە لاپەرە پەش کردنەو و نووسینی زۆر و بۆر و قسەمی گەورەمی ناو هۆیەلی پاگەیان و پۆژنامە و گۆرژار و دانیشتنەکانیان، سەرباری ئەو وەش، له داهین و جواننووسە راستەقینەکان زیاتر ناز بەسەر خویننەران و داوودزگای کولتوری و لاپەرە ئەدەبیەکاندا دەکەن و پێیان وایە ئەو می ئەوان کردوویانە، کاری نەکردەمی و کەس ناتوانن شان له شانی شاکارەکانیان بدا، بۆیە ئەو خۆ بەشاعیری گەورەزانانە، بەردەوام پرتەویۆلەیانە و گلهمی له کەمی دەرفەتی بلۆکردنەو می بەرەمە کەرچو کالەکانیان دەکەن، که چۆن دەبێ بەو هەموو گەورەمی و غەدریان لێ بکری و کۆشیرەکانیان چاپ نەکری و بواریان پێ نەدری بەرەمەکانیان بلۆ بکری هەتەو.

* هەر ئەوانە گلهمی و گازاندەمی ئەو دەکەن که بۆچی لەلای بەردەنگ و خویننەرهکانیان به گەرمی پیشوازییان لێ ناکری، یان بۆچی پەخنەگرەکان لایان لێ ناکەنەو و له بارەیانەو نانووسن، ئەوانە ژمارەیان زۆر، بۆژ دوا پۆژیش زۆرتر دەبن، بۆیە باوەپ ناکەم ئەو خۆ بەشاعیرزانانە، تا ئەو پۆژەمی خەریکی بەرنامەمی خویندەنەو یەکی قول نەبن، ناتوانن له بورجی عاجیبی خۆیان بێنە خوار، قەتیش له مەسەلەمی خۆ بە مەغووور زانینی خۆیان له بۆلە ناکەون. هەر دەقنوووسێک خویندەواریکی باش و کەسێکی خاکەر نەبێ، با دلنیا بێ که ناتوانن هەست بە (لاوای) می بەرەمەکەمی بکا، یان قەبارەمی راستەقینەمی خۆمی بزانی، چونکه ئەگەر دەقنوووسەکان خویندەوار بن، ئەو خۆیان یەکەمین پەخنەگری خۆیان دەبن. پێتان سەیر نەبێ هەر ئەمانەن که چاویان به دەقە جوانەکانی هاوڕێکانیان هەلنایەت و نایانینن، کەواتە دەردی هەر گەورەمی ئەو له خۆ گۆراوانە نەخویندەو می، هەر ئەم هۆکارەش وای لێ کردوون بەباشی خۆیان نەناسن و له کەسانی دی خۆیان پێ گەورەتر بێتە بەرچاو، ئەو سەردەمەش بەسەرچوو دەقنوووس بتوانن تەنیا پشت بە (بەرە) سادەکەمی ببەستن و دەقی گەورە بنووسن، نووسەران و شاعیران دەبێ هەمیشە سوکرات و تەنی (بزانی که نازانن، نەک بزانی که دەزانن).